

Guía Docente				
Datos Identificativos				2022/23
Asignatura (*)	Expresión Gráfica		Código	771G01015
Titulación	Grao en Enxeñaría de Deseño Industrial e Desenvolvemento do Produto			
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Enxeñaría Industrial			
Coordinación	Souto López, José Ramón	Correo electrónico	jose.souto@udc.es	
Profesorado	Arce Fariña, María Elena Souto López, José Ramón	Correo electrónico	elena.arce@udc.es jose.souto@udc.es	
Web	www.eudi.udc.es/			
Descripción xeral	Fundamental na formación do enxeñeiro en deseño industrial, é o dominio da linguaxe gráfica como medio universal de comunicación e representación de ideas sobre deseños e produtos. O debuxo técnico é un medio eficaz para a comunicación de conceptos de enxeñaría, como están relacionados os desenvolvimentos do pasado coas técnicas modernas, mostrando por qué na actualidade os enxeñeiros teñen maior necesidade de dominar a comunicación gráfica.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Aplicar o coñecemento das diferentes áreas involucradas no Plano Formativo.
A2	Capacidade de comprensión da dimensión social e histórica do Deseño Industrial, vehículo para a creatividade e a búsqueda de solucións novas e efectivas.
A4	Traballar de forma efectiva como individuo e como membro de equipos diversos e multidisciplinares.
A5	Identificar, formular e resolver problemas de enxeñaría.
A6	Formación amplia que posibilite a comprensión do impacto das solucións de enxeñaría nos contextos económico, medioambiental, social e global.
A7	Capacidade para deseño, redacción e dirección de proxectos, en todas as súas diversidades e fases.
A8	Capacidade de usar as técnicas, habilidades e ferramentas modernas para a práctica da enxeñaría.
B1	Capacidade de comunicación oral e escrita de maneira efectiva con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B2	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo para cuestionar a realidade, buscar e proponer solucións innovadoras a nivel formal, funcional e técnico.
B5	Resolver problemas de forma efectiva.
B8	Traballar nun entorno internacional con respeto das diferencias culturais, lingüísticas, sociais e económicas.
B9	Comunicarse de maneira efectiva nun entorno de traballo.
B11	Capacidade de análise e síntese.
B12	Comprensión das responsabilidades éticas e sociales derivadas da súa actividade profesional
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C7	Desenvolver a capacidade de traballar en equipos interdisciplinares ou transdisciplinares, para ofrecer propostas que contribúan a un desenvolvemento sostible ambiental, económico, político e social.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título

Aplicar o coñecemento das diferentes árees involucradas no Plano Formativo.	A1	B1 B12	C3
Traballar de forma efectiva como individuo e como membro de equipos diversos e multidisciplinares.	A4	B2 B12	C5
Capacidade para deseño, redacción e dirección de proxectos, en todas as súas diversidades e fases.	A7	B8 B12	C7
Traballar nun entorno internacional con respeto das diferencias culturais, lingüísticas, sociais e económicas.			
Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrentarse.			
Capacidade de usar as técnicas, habilidades e ferramentas modernas para a práctica da enxeñaría.	A2	B11	C8
Capacidade de análise e síntese.	A5 A6	B12	
Capacidade de usar as técnicas, habilidades e ferramentas modernas para a práctica da enxeñaría.	A7 A8	B5 B8 B9 B12	

Contidos

Temas	Subtemas
DIBUJO GEOMÉTRICO	1. CONOCIMIENTOS BÁSICOS 2. HOMOLOGÍA 3. NOMOGRAFÍA 3. LEVAS 4. CURVAS

GEOMETRÍA DESCRIPTIVA

SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN

TEMA 1 CONOCIMIENTOS PREVIOS DEL SISTEMA DIÉDRICO

1.1 Generalidades dos sistemas de representación

1.2 Punto:

1.2.1 Proyecciones.

1.2.2 Representación.

1.3 Estudio da Recta:

1.3.1 Proyecciones.

1.3.2 Representación.

1.3.3 Trazas: Visibilidad.

1.4 Plano:

1.4.1 Representación,

1.4.2 Trazas.

1.4.3 Rectas notables.

1.5 _Intersecciones entre:

1.5.1 Rectas.

1.5.2 Planos.

1.5.3 Recta y plano

1.6 Paralelismo entre:

1.6.1 Rectas,

1.6.2 Recta y plano,

1.6.3 Planos.

1.7 Perpendicularidad entre:

1.7.1 Rectas.

1.7.2 Recta y plano.

1.7.3 Planos.

1.8 Distancias

TEMA 2 MÉTODOS.

2.1 Abatimientos de:

2.1.1 Plano.

2.1.2 Un punto situado en un plano.

2.1.3 Recta situada en un plano.

2.1.4 Figuras planas.

2.1.5 Aplicaciones.

2.2 Cambios de plano de proyección:

2.2.1 Vertical.

2.2.2 Horizontal.

2.2.3 Vertical y Horizontal.

2.2.4 Aplicaciones.

2.3 Giros:

2.3.1 Punto.

2.3.2 Recta.

2.3.3 Plano.

2.3.4 Aplicaciones.

TEMA 3 APLICACIONES

3.1 Generalidades.

3.2 Ángulo entre:

- 3.2.1 Dos rectas.
- 3.2.2 Recta y plano.
- 3.2.3 Dos planos.
- 3.2.4 Recta con planos de proyección.
- 3.2.5 Recta con Línea de tierra .
- 3.2.6 Plano con línea de tierra.
- 3.3 Distancias:
- 3.3.1 Dos Puntos.
- 3.3.2 Recta y punto.
- 3.3.3 Dos rectas paralelas.
- 3.3.4 Dos planos paralelos.
- 3.3.5 Recta y plano
- 3.3.6 Dos rectas que se cruzan
- 3.3.7 Aplicaciones.

TEMA 4 SUPERFICIES

- 4.1 Generalidades
- 4.1.1 Clasificación.
- 4.2 Cilíndricas: Cilindro y Prisma
- 4.2.1 Generalidades.
- 4.2.2 Representación.
- 4.2.3 Situación de puntos en una superficie.
- 4.2.4 Sección plana.
- 4.2.5 Intersección con una recta.
- 4.2.6 Desarrollo.
- 4.3 Cónicas: Cono y Pirámide
- 4.3.1 Generalidades.
- 4.3.2 Representación.
- 4.3.3 Situación de puntos.
- 4.3.4 Planos tangentes.
- 4.3.5 Sección plana.
- 4.3.6 Intersección con una recta.
- 4.3.7 Desarrollo.
- 4.4 Esfera:
- 4.4.1 Generalidades.
- 4.4.2 Representación.
- 4.4.3 Situación de puntos en ella.
- 4.4.4 Planos tangentes.
- 4.4.5 Sección plana.
- 4.4.6 Intersección con una recta.
- 4.4.7 Desarrollo.

TEMA 5 INTERSECCIÓN DE SUPERFICIES

- 5.1 Generalidades.
- 5.2 Métodos:
- 5.2.1 Planos auxiliares.
- 5.2.2 Planos límites.
- 5.3 Clases de intersección:
- 5.3.1 Penetración.
- 5.3.2 Mordedura.

5.3.3 Tangencia simple y doble.

5.4 Visibilidad de la intersección.

5.5 Desarrollo y transformada de la intersección.

5.6 Intersección entre superficies. Aplicaciones.

APLICACIONES. INTRODUCCIÓN AL DIBUJO INDUSTRIAL.	NORMALIZACIÓN. GENERALIDADES. PRINCIPIOS DE REPRESENTACIÓN. GENERALIDADES ACOTACIÓN. GENERALIDADES PRÁCTICAS CON AUTOCAD, FUSION 360 o INVENTOR (colaboración en la elaboración de planimetrías y modelado de relieve y módulos con la asignatura de Metodología).
--	---

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / trabalho autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A4 A5 A6 A7 A8 B8 B9 C5 C8	30	30	60
Prácticas de laboratorio	A1 A2 B1 B2 B5 B11 B12 C3 C7	22.5	56.25	78.75
Proba obxectiva	A5 B5	5	5	10
Actividades iniciais	A1 A4 A5	0.25	0	0.25
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunas preguntas dirixidas aos estudiantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia. Esta docencia será impartida de modo presencial coas medidas de seguridade establecidas polo Centro.
Prácticas de laboratorio	Metodoloxía que permite que os estudiantes aprendan efectivamente a través da realización de actividades de carácter práctico, tales como demostracións, exercicios, experimentos e investigacións. Esta docencia será presencial na aula asignada coas medidas de seguridade establecidas polo Centro.
Proba obxectiva	Resolución de exercicios extraídos do temario e similares os das prácticas realizadas.
Actividades iniciais	Actividades que se llevan a cabo antes de iniciar cualquier proceso de enseñanza-aprendizaje a fin de conocer las competencias, intereses y/o motivaciones que posee el alumnado para el logro de los objetivos que se quieren alcanzar, vinculados a un programa formativo. Con ella se pretende obtener información relevante que permita articular la docencia para favorecer aprendizajes eficaces y significativos, que partan de los saberes previos del alumnado.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Prácticas de laboratorio	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudiantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudiantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudiantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor. Metodoloxía que permite que os estudiantes aprendan efectivamente a través da realización de actividades de carácter práctico, tales como demostracións, exercicios, experimentos e investigacións.

Avaliación				
Metodoloxías	Competencias	Descripción	Cualificación	
Prácticas de laboratorio	A1 A2 B1 B2 B5 B11 B12 C3 C7	Tanto para a 1ª como a 2ª oportunidade: Asistencia obligatoria dun mínimo do 80% as clases prácticas, así como a elaboración correcta e entrega no plazo indicado das prácticas correspondentes esixidas durante o curso. A asignatura terá a seguinte estructura de evaluación e valoración segundo o temario: - Prácticas de Diédrico e Debuxo Xeométrico ata un máximo do 20% - Prácticas de AutoCad ata un máximo do 10% - Introducción o Debuxo Industrial ata un máximo do 2.5 %	32.5	
Proba obxectiva	A5 B5	A proba obxectiva realizarase en base a resolución de exercicios similares aos das prácticas elaboradas na aula. A distribución da proba realizarase seguindo a distribución indicada nas prácticas de laboratorio. - Diédrico e Debuxo Xeométrico ata un máximo do 40% - AutoCad ata un máximo do 15% - Introducción o Debuxo Industrial ata un máximo do 12.5 % É necesario ter un aprobado tanto nas prácticas como no exame para sumar. Esta proba realizarase nas dúas oportunidades sempre que se cumpla cos requisitos de asistencia e elaboración obligatoria das prácticas realizadas durante o curso (mínimo 80% de asistencia).	67.5	

Observacións avaliación
Os alumnos/as que non cumplen os requisitos indicados non poderán ser evaluados tanto na 1ª coma na 2ª oportunidade. ?Alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia? comunicarán ó inicio do curso a súa situación os profesores da materia, segundo establece a "Norma que regula o réxime de dedicación ao estudo dos estudiantes de grao na UDC? (Art.3.b e 4.5) e as ?Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudios de grao e mestrado universitario (Art. 3 e 8b).

Fontes de información

Bibliografía básica	- () . . Trazado Geométrico: Dibujo y Comunicación Gráfica Autores: Frederick Giesecke y otros Pearson Educación, 2006.Dibujo en Ingeniería y Comunicación Gráfica Autores: Bertoline, Wiebe, Miller y Mohler Mc Graw Hill 1999 segunda edición. Sistemas de Representación Recomendada: GONZALEZ MONSALVE MARIO Geometría Descriptiva Grafitrés, Sevilla, 1992.IZQUIERDO ASENSI Geometría descriptiva Paraninfo, Madrid 2000, 24ª ed. RENDÓN GÓMEZ ALVARO Volumen II Geometría proyectiva y sistemas de representación Editorial Tebar, Madrid, 2001.RODRIGUEZ DE ABAJO, FRANCISCO JAVIER Sistema Diédrico Donostiarra, San Sebastián, 1996, 24ª ed. Complementaria: BERTRÁN GUASP, JOSEP. Geometría descriptiva Tomo 1 Sistema diédrico, ejercicios Donostiarra, San Sebastián, 1995 FERNANDEZ SAN ELIAS, GASPAR Fundamentos del sistema diédrico León: instituto de automática y fabricación GONZALO GONZALO, JOAQUÍN. Iniciación al sistema diédrico: parte instrumental Donostiarra, San Sebastián, 1996SANTISTEBAN REQUENA, ÁNGEL. Diédrico: 200 problemas tipo comentados y resueltos Norma, Madrid, 1993 Normas UNE-EN-ISO 128 y 129, BASE DE DATOS AENOR, biblioteca virtual UDC.
Bibliografía complementaria	BERTRÁN GUASP, JOSEP. Geometría descriptiva Tomo 1 Sistema diédrico, ejercicios Donostiarra, San Sebastián, 1995FERNANDEZ SAN ELIAS, GASPAR Fundamentos del sistema diédrico León: instituto de automática y fabricación GONZALO GONZALO, JOAQUÍN: Iniciación al sistema diédrico: parte instrumental Donostiarra, San Sebastián, 1996 SANTISTEBAN REQUENA, ÁNGEL. Diédrico: 200 problemas tipo comentados y resueltos Norma, Madrid, 1993

Recomendacións	
Materias que se recomienda ter cursado previamente	
Materias que se recomenda cursar simultaneamente	
Fundamentos de Física/771G01001 Matemáticas II/771G01006 Informática Básica/771G01012 Metodoloxía do Deseño/771G01022 Expresión Artística/771G01041	
Materias que continúan o temario	
Análise Asistido por Ordenador/771G01013 Tecnoloxías de Desenvolvemento de Producto/771G01014 Expresión Gráfica Aplicada/771G01016 Deseño Asistido por Ordenador/771G01017 Oficina Técnica/771G01018 Deseño e Producto/771G01023 Proxectos de Deseño I/771G01024 Proxectos de Deseño II/771G01025 Proxectos de Deseño III/771G01026 Taller de Modelos e Prototipos e Proxectos Experimentais/771G01029	
Observacións	
Materias que se recomienda ter cursado previamente. Coñecementos básicos de Debuxo Xeométrico e Sistemas de Representación: Sistema Diédrico e Sistema Axonométrico.	
Está previsto colaborar nesta materia con outras de 1º curso, é o caso de Metodoloxía do Deseño, poderanse emplear contidos desta materia (Módulos e Relieves) para realizarlos en Expresión Gráfica nos contidos de Introducción o Debuxo Industrial e Normalización.	
Aviso importante sobre a planificación da matrícula: lembrase os estudiantes que repiten curso nesta materia, que é obligatorio asistir as clases teóricas e prácticas, deben telo en conta cando se matriculen de novo, sobretodo polos horarios de docencia e datas de exames aprobados en Xunta de Escola.	

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías